

حدادعادل: ندوشن همه عمر در وطن زبان فارسی زندگی کرد

شناسه خبر : ۱۳۳۱۵۵ دوشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲ - ۱۵:۴۰

غلامعلی حدادعادل در مراسم بدرقه پیکر اسلامی ندوشن در موسسه اطلاعات گفت: اسلامی ندوشن یک وطن دهنی و قلبی دیگری هم داشت که در آن زندگی می کرد و آن زبان فارسی بود. همه عمر در وطن زبان فارسی زندگی کرد و مدافع فرهنگ ایران بود.

به گزارش خبرنگار فرهنگی موج خبر، آیین بدرقه پیکر محمدعلی اسلامی ندوشن پیش از ظهر امروز با اجرای علی درستکار در سالن اجتماعات موسسه اطلاعات با حضور حسن انوری، محمدجواد ظریف، اصغر دادبه، شهرام ناظری، ژاله آموزگار، غلامعلی حدادعادل، سیدعباس صالحی و سهیل محمودی برگزار شد.

سیدعباس صالحی مدیر موسسه اطلاعات در این مراسم ابراز داشت: موسسه اطلاعات خانه دوم اسلامی ندوشن بود.

سال‌های سال در این خانه نوشت و علمش را عرضه کرد و افتخار ما میزبانی از این شخصیت بود و همین‌جا یاد کنیم از مرحوم حجت‌الاسلام دعایی که چنین فضایی را برای بزرگان علمی و فرهنگی کشور مهیا کرد.

وی افزود: دو واژه، پربسامدترین واژه‌های گفتار و نوشتار زنده یاد اسلامی ندوشن بود: «ایران و انسان» او به واقع دوستدار ایران بود و دلسوز انسان. به نظر می‌رسد او مکتبی از انسان‌شناسی را پایه‌گذاری کرد و یا لاقلاً قوام داد که ویژگی‌های خاص خودش را داشت. در مکتب ایران‌شناسی واقع‌گرایی او، ایران هزاران ساله یک واحد متصل بود و قطعه قطعه نبود، ایشان ایران قبل و پس از اسلام را در امتداد هم می‌دانست. به تعبیر اسلامی ندوشن «ایران پس از اسلام یک امپراتوری فرهنگی داشت که کمتر از سلسله هخامنشیان نبود». اسلامی ندوشن ایران را یک رود جاری و در جریان می‌دید. این استاد فرزانه نه خودشیفته ایران بود و نه خود تحقیرگر بود. به درستی آگاه بود که هر تمدنی سه وجه پویا، مندرس و عیوب دارد. وقتی اسلامی ندوشن از روح و جوهر ایرانی صحبت می‌کرد منظورش بخش اول است.

صالحی تصریح کرد: از وجوه مندرس تمدن صحبت نمی‌کرد. واقع‌گرایی ایران‌شناسانه به او یک نگاه عینی داده بود و در نهایت هم نسبت به ایران همیشه خوش‌بین و امیدوار بود و در اوج ناامیدی‌ها با واژگان حماسی دریچه‌های امید را به روی ما می‌گشود. یاد و نامش گرامی باد.

غلامعلی حداد عادل رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در این مراسم گفت: ندوشن در ایران دوستی گفتمانی عقلانی داشت و به جز ایران که وطن اسلامی ندوشن بود، او یک وطن ذهنی و قلبی دیگری هم داشت که در آن زندگی می‌کرد و آن زبان فارسی بود. همه عمر در وطن زبان فارسی زندگی کرد و مدافع فرهنگ ایران بود. نوشته‌هایش تربیتی بود. اسلامی ندوشن، ایرانی را فرهیخته می‌خواست و با قلم خود فرهیختگی ایرانی را آموزش می‌داد. عشق به ایران در تک‌تک کلماتش مشهود بود. همان‌گونه که نظامی در هفت پیکر سروده: همه عالم تن است و ایران دل / نیست گوینده زین سخن خجل

وی ادامه داد: اسلامی ندوشن نثر استوار و مایه گرفته از هزار سال شعر فارسی و برگرفته از قریحه سرشار ادبی خود داشت که در خدمت فرهنگ بود. نهایتاً این دلبستگی خودش را در این نشان داد که وصیت کرد پیکرش به ایران بازگردد در نیشابور دفن شود. نیشابوری که نگین انگشتر تمدن ایران است. ما ز دریایم و دریا می‌رویم. دریای استاد اسلامی ندوشن ایران بود.

ژاله آموزگار در این مراسم ضمن خوش آمدگویی به مرحوم ندوشن برای ورود به ایران گفت: اسلامی عزیز به خاک ایران که تمام عمرت دوستش داشتی خوش آمدی! و اکنون خطابم به این سرزمین بزرگ است. ایران عزیز! گوهر گرانبه‌ای که عشق به تو با وزش بادهای کویری در وجودش جا گرفته بود به آغوش بازگشته تا باتو بماند و همراه با تو به هزاران

جوانه‌ای که از خاک سر برخواهد آورد، راه و رسم وطن دوستی را بیاموزد. این فرزند صالح و خلف تو، کوه‌ها و کوه‌ها و دست‌ها و رودها و دریا‌های تو را نهرها و دریاچه‌های تو را کوه‌های سرسبز و خشک تو را عاشقانه دوست داشت.

وی ادامه داد: فرزندان دلبند شاعران و متفکران و دانشمندان بلندمرتبه آن را بزرگ داشت و به ما آموخت که بزرگشان بداریم. او در حسرت و به یاد تو ظاهراً در غربت در گذشت تا زمانی که به آغوش تو بازگشت او آرامش را زمانی خواهد یافت که جسم بی‌جان در آغوش تو آرام بگیرد. ایران! سرزمین ما! عشق تو چگونه است که در وجود ما ایرانیان نهفته است و گاه سر برمی‌آورد و گاه خاموش است. اسلامی ندوشن تو را دوست داشت، اما تنها به دوست داشتن بسنده نکرد. او تلاش می‌کرد ایران را با همه خوبی‌ها و معایبش دوست داشته باشیم و به ایرانی بودن ببالیم. در نوشته‌هایش نشان داد که باید این عشق بدون تعصب باشد. نشان داد که فرهنگ غنی تو از گردبادها جان به در برده و هیچ رویدادی نمی‌تواند این درخت تناور را خشک کند چرا که به قول فرزند برومند تو اسلامی ندوشن: تا ریشه در آب است امید ثمری هست.

آموزگار افزود: دکتر اسلامی هرگز به انقطاع این سرزمین نیندیشید و به تداوم فرهنگ تو تاکید داشت. ایران عزیز! او تو و تمدن تو را ارج می‌نهاد، اما خردمندتر از این بود که تمدن‌های دیگر را فراموش کند و از این رو از گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها سخن می‌گفت. سال‌ها پیش از اندیشمندان جهان خواست تریبون‌های آزاد گفت‌وگو بگذارند و فارغ از سیاست‌های سیاستمداران، جهانی تازه بسازند. سرزمین عزیز ما! این فرزندت را که هرگز نتوانست از تو دل بکند به سویت باز آمده، در آغوش مهربانت جایش ده که تو با چنین فرزندانی هرگز تنها نخواهی ماند. ما تو را ای ایران عزیز، به قول این فرزند تازه بازگشته است از یاد نخواهیم برد.

حسن انوری استاد ادبیات و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی دیگر سخنران این مراسم بود که در سخنانی گفت: درست شصت سال است که با اسلامی ندوشن دوستی و رفاقت دارم. نخستین بار در سال 1342 در دفتر مجله یغما یکدیگر را دیدیم؛ من به ایشان گفتم که من در بخش تألیف کتاب‌های درسی هستم و می‌خواهم از آثار و قطعات شما هم انتخاب کنم تا در کتاب‌های درسی استفاده کنیم و از آنجا دوستی ما شروع شد. من در این شصت سال مقالاتی درباره آثار ایشان نوشته‌ام. مقاله‌ای درباره کتاب «روزها» نوشته بودم و یک مقاله هم درباره نثر ایشان نوشتم که به نظر من یکی از بهترین نثرهای دوران اخیر است. در کنار زیبایی این نثر، دقت نظری که ایشان داشتند مخصوصاً در سفرنامه‌ها شایان تحقیق و دقت است و کتاب‌ها نوشته شود.

عضو فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی افزود: وقتی سفرنامه در کشور شوراها منتشر شد به دوستی که 6 سال در شوروی تحصیل کرده بود کتاب را دادم و ایشان گفتم من در این مدت شش سال آنقدر شوروی را نشناختم که ایشان در این یک

ماه شناخته است. ایشان با این نثر شیوا واقعا حس خوبی به ما می داد. اسلامی ندوشن یکی از ایران دوستان واقعی بود و ایران را آنطور که باید باشد می خواست. زنده یاد اسلامی ندوشن در جایی نوشته است که دلم گواهی می دهد که روزگاری ایران قد راست خواهد کرد و این آرزوی همه ما نیز است.

در پایان این مراسم نماز میت بر پیکر استاد محمد علی اسلامی ندوشن اقامه و پیکر فرزند ایران تشییع شد. پیش از این قرار بر این بود که پیکر استاد اسلامی ندوشن بعد از تشییع در تهران به نیشابور منتقل شود، اما بنا به درخواست مردم ندوشن و یزد، تغییراتی در برنامه تشییع و خاکسپاری ایجاد شد و بر اساس هماهنگی های انجام شده با مقامات استان یزد و رضایت کتبی خانواده استاد، پیکرشان در شهرهای یزد و ندوشن نیز تشییع می شود.

انتهای پیام/

انتهای پیام/